

Bruxelles, 10.3.2020
COM(2020) 93 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Identificarea și înlăturarea barierelor din cadrul pieței unice

{SWD(2020) 54 final}

Introducere

În urmă cu 35 de ani, în iunie 1985, Comisia Europeană a prezentat Consiliului European o carte albă privind finalizarea pieței unice. Mesajul era clar: fie continuăm eforturile în direcția unei integrări reale, îndeplinind obiectivele ambițioase ale Tratatului de la Roma, fie revenim la o stare de mediocritate, nepermițând Europei să devină mai mult decât o zonă de liber schimb.

UE a ales calea unei integrări mai accentuate, iar astăzi avem cea mai mare piață unică din lume, cu peste 447 de milioane de consumatori și cu aproape 56 de milioane de locuri de muncă care depind de schimburile comerciale din cadrul pieței unice.

Datorită dimensiunii și integrării sale, piața unică a consolidat poziția și influența UE în lume. Principiile, valorile și standardele acesteia stau la baza rolului activ de lider al UE, pentru o ordine mondială bazată pe norme și pentru un cadru definit de condiții de concurență echitabile pe plan intern și extern.

În prezent, Europa este deschizătoare de drumuri pentru o tranziție dublă către neutralitate climatică și leadership în domeniul digital. Modernizarea și consolidarea pieței unice în acest context este una dintre principalele priorități ale Comisiei pentru următorii cinci ani.

În ciuda realizărilor reale ale pieței unice, întreprinderile și consumatorii continuă să se confrunte cu numeroase obstacole. În octombrie 2018, în cadrul ultimului Parlament European al întreprinderilor, aproape 70 % dintre societăți au răspuns negativ când au fost întrebat dacă, în opinia lor, piața unică este suficient de bine integrată.

Prezenta comunicare ia în considerare experiențele și percepțiile întreprinderilor și ale consumatorilor care încearcă să utilizeze piața unică în fiecare zi („utilizatori”), ca punct de plecare pentru identificarea principalelor bariere rămase în cadrul etapelor pe care aceștia le străbat în parcursul lor către desfășurarea de activități transfrontaliere.

Pe baza informațiilor colectate în cadrul a două rapoarte¹, prezenta comunicare evidențiază 13 bariere majore din perspectiva utilizatorilor. Documentul arată că barierele nu sunt doar de natură normativă sau administrativă, ci și de natură practică. În viața de zi cu zi, atunci când operează pe teritoriul UE, întreprinderile și consumatorii se confruntă deseori cu mai multe constrângeri simultan. În final, utilizatorii cei mai afectați de această situație sunt întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) și profesioniștii.

Toți europenii au dreptul la cea mai bună și mai vastă gamă de opțiuni în materie de bunuri, servicii, locuri de muncă și oportunități antreprenoriale pe care piața unică le poate oferi și nu ar trebui să fie împiedicați să se bucure de ele.

Pentru a oferi soluții de viitor atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre, comunicarea identifică cinci cauze profunde ale acestor bariere: opțiunile în materie de

¹ Document de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Parcursul întreprinderilor în cadrul pieței unice: obstacole și bariere de ordin practic); Tabloul de bord al Comisiei privind condițiile pentru consumatori: Consumatorii se simt ca acasă în cadrul pieței unice - ediția 2019

reglementare existente la nivelul UE și la nivel național, transpunerea, implementarea și asigurarea respectării normelor, capacitatea administrativă și practicile din statele membre, mediul general al întreprinderilor și al consumatorilor, precum și cauze profunde care nu sunt legate de politicile publice, cum ar fi cele de natură lingvistică sau culturală. Printre acestea, sunt importante dificultățile legate de mediul general al întreprinderilor și al consumatorilor, deoarece îi afectează în mod egal atât pe utilizatorii naționali, cât și pe cei din alte state membre.

În martie 2019, Consiliul European a invitat UE și statele membre să elimine obstacolele nejustificate rămase în calea funcționării pieței unice, subliniind totodată că nu trebuie create noi bariere.

Eliminarea barierelor identificate în prezenta comunicare și a cauzelor lor profunde va trebui să aibă loc printr-o combinație de măsuri, atât la nivelul UE, cât și la nivel național: digitalizarea administrației publice și o mai bună comunicare pentru a-i ajuta pe utilizatori în demersurile lor, noi măsuri legislative mai eficace la nivelul UE acolo unde este necesar, o mai bună implementare și, în final, asigurarea respectării normelor.

Un domeniu esențial de acțiune, aplicarea legii, este abordat în „Comunicarea privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică”², care stabilește prioritățile Comisiei pentru un parteneriat reînnoit cu statele membre.

Noua strategie industrială pentru Europa prezentată astăzi³ subliniază că o piață unică puternică și integrată este o rampă de lansare și o condiție prealabilă pentru o industrie europeană competitivă. Pentru ca piața unică să funcționeze în avantajul tuturor, legislația UE instituie norme comune pentru a elimina barierele și a facilita circulația bunurilor și serviciilor în întreaga UE, protejând, în același timp, consumatorii. Prezentul raport arată, de asemenea, că, atunci când piața unică nu reușește să își valorifice pe deplin potențialul, IMM-urile și cetățenii sunt cei mai susceptibili să aibă de suferit, din cauza resurselor lor limitate. Întreprinderile nou-înființate (start-up-uri) și IMM-urile foarte inovatoare sunt în mod special împiedicate să devină jucători competitivi la scară internațională. Strategia pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală⁴, adoptată tot astăzi, stabilește măsuri specifice suplimentare care să ajute IMM-urile să utilizeze mai bine piața unică.

Prezenta comunicare este, de asemenea, legată de semestrul european, în cadrul căruia eliminarea celor mai problematice obstacole normative și administrative reprezintă o preocupare continuă, precum și de instrumentele pentru o mai bună legiferare la nivelul UE.

Adaptarea pieței unice la provocările actuale este un obiectiv ambițios, iar ameliorarea funcționării pieței unice ar debloca un potențial economic neexploatat. O actualizare recentă a studiului Parlamentului European intitulat „Costul non-Europei”⁵ estimează că beneficiile

² COM(2020)94, 10.3.2020

³ COM(2020)102 10.3.2020

⁴ COM(2020)103 10.3.2020

⁵ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/631745/EPRS_STU\(2019\)631745\(ANN21\)_RO.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/631745/EPRS_STU(2019)631745(ANN21)_RO.pdf)

eliminării barierelor rămase în calea unei piețe unice complet funcționale a bunurilor și serviciilor s-ar putea ridica la 713 miliarde EUR până la sfârșitul anului 2029.

Materializarea beneficiilor pieței unice este responsabilitatea comună a Comisiei și a statelor membre. Protejarea integrității pieței unice a UE în fața provocărilor externe este la fel de importantă ca întărirea sa din interior. Comisia este pregătită să își intensifice eforturile și să ajute statele membre să creeze o piață unică în măsură să își îndeplinească promisiunile.

I. PERSPECTIVA UTILIZATORULUI: BARIERELE CEL MAI FRECVENT SEMNALATE

Prezenta comunicare se bazează pe două rapoarte ale Comisiei⁶. Primul, publicat în același timp cu prezenta comunicare, se concentrează pe obstacolele și barierele de ordin practic din calea pieței unice, așa cum sunt percepute de întreprinderi. Documentul se bazează pe surse care reflectă percepțiile întreprinderilor ce intenționează să fie sau sunt deja active pe piața unică. Printre aceste surse se numără anchetele în rândul întreprinderilor, bazele de date și analizele. Totodată, s-a realizat o consultare a camerelor de comerț pentru a se obține o imagine mai amplă asupra diferitelor obstacole. Analiza se bazează, de asemenea, pe expertiza internă a Comisiei. Obstacolele sunt incluse în prezentul raport dacă sunt menționate de un procent semnificativ de întreprinderi care au participat la anchete și/sau dacă diferite surse le menționează în mod consecvent ca fiind obstacole. Al doilea raport, Tabloul de bord al UE privind condițiile pentru consumatori, publicat în noiembrie 2019, se bazează pe o anchetă prealabilă privind atitudinea consumatorilor față de comerțul transfrontalier. Ambele rapoarte prezintă o imagine de ansamblu supra barierelor din cadrul pieței unice, așa cum sunt percepute de utilizatori, și nu au pretenția de a fi exhaustive.

Pe baza informațiilor colectate în aceste două rapoarte, prezenta comunicare se concentrează, în primul rând, pe primele 13 bariere din calea activității transfrontaliere, care sunt cel mai frecvent raportate de către întreprinderi (în ceea ce privește comerțul transfrontalier sau stabilirea în afara granițelor) și de către consumatori (în ceea ce privește achizițiile transfrontaliere de bunuri sau servicii).

Barierelor prezentate corespund etapelor din cadrul parcursurilor întreprinderilor și consumatorilor pe piața unică, după cum se indică în caseta de mai jos.

Principalele etape ale parcursurilor întreprinderilor includ: colectarea de informații pentru a pregăti o tranzacție transfrontalieră (și/sau o extindere); îndeplinirea cerințelor pentru vânzarea de bunuri sau servicii; marketingul și vânzarea; livrarea; serviciile post-vânzare și soluționarea litigiilor; taxele; (etape suplimentare în cazul stabilirii) demararea activității comerciale; dotarea cu personal: investițiile și finanțarea.

Principalele etape ale parcursurilor consumatorilor: colectarea de informații despre produse/servicii; cumpărarea; plata; recepționarea livrării; serviciile post-vânzare și soluționarea litigiilor.

⁶ Document de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Parcursul întreprinderilor în cadrul pieței unice: obstacole și bariere de ordin practic; Tabloul de bord al Comisiei privind condițiile pentru consumatori: Consumatorii se simt ca acasă în cadrul pieței unice - ediția 2019.

Colectarea informațiilor necesare pentru a pregăti o tranzacție transfrontalieră și/sau o extindere

- 1. Întreprinderile raportează dificultăți în obținerea de informații, nu numai cu privire la oportunitățile de piață și la potențialii parteneri de afaceri, ci și cu privire la cerințele aplicabile în materie de reglementare.**

Potrivit unei anchete recente⁷, 31 % dintre IMM-urile cu experiență în exporturi și 21 % dintre IMM-urile fără o astfel de experiență menționează dificultatea de a identifica parteneri de afaceri într-un alt stat membru ca fiind o barieră în calea desfășurării de activități economice în cadrul pieței unice. În plus, 22 % și, respectiv, 11 % au raportat că nu știu unde să găsească informații cu privire la oportunități de piață potențiale. De asemenea, camerele de comerț europene au precizat că inaccesibilitatea informațiilor referitoare la norme și cerințe se situează pe locul al treilea în clasamentul obstacolelor care afectează funcționarea pieței unice, fiind raportate de 69 % dintre respondenți⁸. Potrivit unei alte anchete recente axate pe cele mai mari cinci economii ale UE, necunoașterea normelor care trebuie respectate reprezintă o barieră pentru 31 % dintre IMM-urile fără experiență în exporturi și pentru 9 % dintre IMM-urile cu experiență în exporturi din cele mai mari cinci state membre⁹.

Îndeplinirea cerințelor și respectarea procedurilor de vânzare a bunurilor sau serviciilor

- 2. Întreprinderile raportează proceduri administrative greoaie și complexe asociate vânzării de bunuri sau servicii într-un alt stat membru.**

Mai multe anchete recente citează în mod constant „procedurile administrative complexe” ca fiind unul dintre cele mai importante obstacole care împiedică întreprinderile, în special IMM-urile, să profite de piața unică. Printre acestea, în domeniul serviciilor sunt adesea identificate procedurile de detașare a lucrătorilor într-un alt stat membru, care reprezintă o barieră pentru 58 % dintre participanții la ancheta efectuată recent de camerele de comerț europene¹⁰. 22 % dintre respondenții la ancheta efectuată de către organizația de comerț finlandeză¹¹ consideră că aceste proceduri constituie un obstacol semnificativ sau foarte semnificativ. 10 % din cazurile SOLVIT înregistrate în 2018 care au implicat întreprinderi s-au referit la dificultăți legate de detașarea lucrătorilor¹².

Deși Codul european al comunicațiilor electronice a vizat o serie de obstacole de lungă durată care frâneau dezvoltarea rețelelor, afectând inclusiv disponibilitatea în timp util a spectrului pentru 5G, există încă obstacole care persistă. În mai multe sectoare ale serviciilor, printre care comunicațiile electronice, serviciile profesionale și sectorului construcțiilor, obstacolele raportate au fost în special legate de procedurile complexe și/sau greoaie de acordare a

⁷ Centrul de Studii Politice Europene „*Hidden Treasures: Mapping Europe's sources of competitive advantage in doing business*”, 2019 (raportul *Hidden Treasures*)

⁸ Eurochambres, „*Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions*”, 2019

⁹ Centrul de Studii Politice Europene „*Hidden Treasures: Mapping Europe's sources of competitive advantage in doing business*”, 2019 (raportul *Hidden Treasures*)

¹⁰ Eurochambres, „*Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions*”, 2019

¹¹ Confederația Industriilor Finlandeze

¹² *Single Market Scoreboard* 2018 https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm

permiselor/licențelor. Printre problemele specifice semnalate de întreprinderi se numără lipsa procedurilor electronice, cerințele oneroase privind documentația (inclusiv pentru traducere și copii certificate), taxele mari sau termenele lungi de luare a deciziilor de către autorități. De exemplu, companiile care instalează și gestionează rețele și servicii de comunicații electronice, inclusiv 5G, se confruntă cu o serie de dificultăți (proceduri administrative împovărătoare de obținere a autorizațiilor de construcție, costuri ridicate în raport cu nevoile de investiții, în special în ceea ce privește asignarea spectrului de frecvențe, probleme de acces și lipsă de informații privind infrastructura fizică existentă, cum ar fi conductele sau stâlpii etc.). Această situație conduce la o implementare mai lentă, mai costisitoare și mai puțin eficientă a rețelelor de comunicații electronice, care sunt fundamentale pentru dezvoltarea pieței unice digitale¹³.

3. Întreprinderile se plâng de accesul inegal la achizițiile publice.

În pofida digitalizării achizițiilor publice, lipsa de transparență percepută și un posibil comportament discriminatoriu, disproporționat sau lipsit de obiectivitate din partea autorităților contractante reprezintă o preocupare recurentă pentru întreprinderi. Într-o anchetă recentă¹⁴, „practicile arbitrare în domeniul achizițiilor publice” sunt privite ca fiind o barieră de către 38 % dintre întreprinderi. Această preocupare pare să se reflecte în datele colectate la nivelul UE. Deși rata publicării posibilităților în domeniul achizițiilor publice din UE s-a îmbunătățit în ansamblu, ea variază foarte mult de la un stat membru la altul: în unele state membre, aceasta continuă să fie mai mică decât dimensiunile estimate ale piețelor de achiziții publice respective. În plus, între 2009 și 2018 a crescut proporția licitațiilor cu o singură ofertă, ajungând la 35 % în 2018¹⁵.

4. Întreprinderile raportează ineficiențe legate de cerințele tehnice, standardele și alte norme suplimentare din anumite sectoare la nivel național (spre deosebire de cerințele UE).

Potrivit unei anchete recente, până la 71 % dintre IMM-urile care au încercat sistemul existent de recunoaștere reciprocă pentru mărfurile nearmonizate¹⁶ s-au confruntat cu decizii de respingere a accesului pe piață¹⁷.

Apar probleme și în domenii armonizate în legislația UE. „Standardele tehnice diferite” sunt menționate ca fiind un obstacol de către 18 % dintre persoanele care desfășoară activități independente, după cum rezultă dintr-un raport recent elaborat în urma unei anchete efectuate în Țările de Jos¹⁸. În sectorul mașinilor industriale și/sau al produselor pentru construcții, de exemplu, elementele care suscită preocupări sunt marcajele, normele și cerințele suplimentare nejustificate pentru mărfuri care respectă deja legislația armonizată. Sectorul comunicațiilor

¹³ Cu privire la acest aspect, a se vedea cauza profundă nr. 1 de mai jos.

¹⁴ Eurochambres, „Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions”, 2019

¹⁵ 2019 Single market performance report, SWD (2019) 444 final.

¹⁶ Mărfurile care nu sunt armonizate de legislația UE, cum ar fi textilele, încălțăminte, articolele pentru îngrijirea copilului, bijuteriile, articolele de masă sau de mobilier.

¹⁷ A se vedea cauza profundă nr. 2 de mai jos.

¹⁸ Ministerul Economiei și Agenția pentru exporturi din Țările de Jos, „Doing Business in Europe”, 2018

electronice este un alt exemplu de situație în care anumite blocaje par să se datoreze în mare parte reglementărilor inadecvate sau inconsecvente aplicate în statele membre (de exemplu, stabilirea unor tarife diferite de terminare a apelurilor de voce de la o piață la alta)¹⁹. De asemenea, sunt necesare în viitor acțiuni care să garanteze că barierele deja eliminate nu vor reapărea (de exemplu, roamingul).

5. Întreprinderile din sectorul serviciilor raportează în mod constant probleme legate de cerințele de intrare pe piață și de exercitarea anumitor activități sau profesii.

Furnizorii de servicii trebuie să respecte adesea cerințe generale sau sectoriale atunci când se extind pe piața unică (pentru prestarea de servicii transfrontaliere și/sau înființarea unui sediu într-un alt stat membru). În scop de prezentare, normele respective pot fi grupate în următoarele două categorii principale: i) norme privind accesul pe piață (cerințe privind intrarea) și (ii) norme de conduită pentru prestarea serviciului (cerințele privind exercitarea).

Aceste cerințe naționale în domeniul serviciilor sunt evidențiate în mod regulat de întreprinderi ca fiind un obstacol important. 71 % dintre respondenții care au participat la recenta anchetă a camerelor europene de comerț le menționează ca fiind semnificative sau foarte semnificative (81 % în cazul furnizorilor de servicii și 60 % în cazul producătorilor de bunuri fabricate). Cerințele privind intrarea și exercitarea au fost în special identificate ca bariere importante pentru multe profesii reglementate (cum ar fi contabilii, consultanții fiscali, auditorii, firmele de construcții, arhitecții și inginerii, juriștii sau agenții de proprietate intelectuală), precum și pentru serviciile cu amănuntul. În cazul profesiilor reglementate, cerințele privind intrarea ridică probleme cum ar fi accesul la activități rezervate (care necesită calificări specifice și respectarea altor condiții, cum ar fi apartenența obligatorie la un organism profesional) și cerințele de autorizare. Cerințele privind exercitarea includ restricții în materie de publicitate, formă juridică sau acționariat, interdicții privind exercitarea în comun a unor profesii sau cerințe legate de asigurare. În sectorul comerțului cu amănuntul, întreprinderile se pot confrunta cu norme disproporționate privind înființarea magazinelor fizice sau cu privire la activitățile lor zilnice, cum ar fi normele privind amplasarea magazinelor sau gama de produse vândute, precum și restricțiile privind vânzările promoționale și reducerile de prețuri.

Recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european reflectă în mare măsură aceste aspecte. Recomandările adresate anumitor state membre se referă în mod explicit la eliminarea sarcinilor administrative și de reglementare în sectorul serviciilor profesionale și al comerțului cu amănuntul. Comisia a elaborat indicatori privind restricționarea, concentrându-se în mod specific asupra reglementării mai multor profesii și asupra comerțului cu amănuntul. Rezultatele se adaugă informațiilor legate de barierele cu care se confruntă întreprinderile.

¹⁹ Cu privire la acest aspect, a se vedea cauza profundă nr. 1 de mai jos.

Achiziționarea transfrontalieră de bunuri sau servicii

6. Consumatorii și întreprinderile se confruntă cu respingerea sau redirecționarea solicitărilor transfrontaliere de achiziții.

Înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului privind geoblocarea²⁰, una dintre problemele cel mai frecvent raportate de consumatori în ceea ce privește achizițiile transfrontaliere online era legată de geoblocare²¹. Situația pare să se fi îmbunătățit în urma intrării în vigoare a Regulamentului privind geoblocarea²², doar 14 din cele 200 de site-uri verificate într-o recentă investigație²³ efectuând o redirecționare (ilegală) fără consimțământul consumatorului. Aceasta nu înseamnă însă că au dispărut toate obstacolele legate de vânzările transfrontaliere. În 53 de cazuri, consumatorii nu au fost informați că produsele achiziționate nu puteau fi livrate în țările deservite de comerciant. În plus, Eurobarometrul Flash 477b²⁴ arată că accesul transfrontalier la conținutul audiovizual adesea nu funcționează (în aproximativ jumătate din cazuri), în principal din cauza practicilor de geoblocare²⁵. Un alt motiv de îngrijorare este faptul că producătorii de conținut/titularii de drepturi restricționează accesibilitatea transfrontalieră a conținutului în acordurile lor de licență pentru drepturile de autor. În acest context, va fi adoptat în curând un raport de evaluare referitor la Regulamentul privind geoblocarea.

În unele cazuri, întreprinderile se confruntă și cu situații în care nu pot să se aprovizioneze cu bunuri dintr-o anumită țară pentru care optează. Comercianții cu amănuntul se plâng de aceste constrângeri teritoriale în materie de aprovizionare impuse de furnizori, care îi orientează către efectuarea achizițiilor la nivel național. Aceste practici, susceptibile de a încălca dreptul concurenței, pot fragmenta piața unică, atât în detrimentul consumatorilor, cât și al întreprinderilor.

7. Consumatorii raportează un nivel mai scăzut de încredere în achizițiile transfrontaliere online.

Diferențele dintre încrederea în achizițiile online la nivel transfrontalier și încrederea în achizițiile online la nivel național nu s-au diminuat între 2012 și 2018, și aceasta în pofida dezvoltării accelerate a achizițiilor online, în special a creșterii proporției consumatorilor care fac cumpărături online în interiorul UE, care aproape s-a dublat, de la 11 % în 2012 la 21 % în 2018 (prin comparație, achizițiile online la nivel național au crescut de la 40 % în 2012 la 52 %²⁶). Consumatorii au în continuare mult mai puțină încredere atunci când cumpără de pe

²⁰ Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE).

²¹ A se vedea cauza profundă nr. 5 de mai jos.

²² Regulamentul (UE) 2018/302 combate discriminarea comercială nejustificată online și offline bazată pe cetățenia, naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă. Regulamentul este în avantajul „clienților”, atât consumatori, cât și întreprinderi care achiziționează bunuri sau servicii în calitate de utilizatori finali

²³ Acțiune de verificare realizată de Rețeaua de cooperare pentru protecția consumatorilor https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_156

²⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/flash-eurobarometer-study-intra-eu-communications>

²⁵ Acest tip de conținut nu este reglementat de Regulamentul privind geoblocarea.

²⁶ Tabloul de bord al condițiilor pentru consumatori, ediția 2019, DG Justiție și Consumatori, p. 66.

site-uri din ale țări din UE (48 %) decât atunci când cumpără de pe site-uri din propria lor țară (72 %). În 2012, ambele cifre erau cu 15 puncte procentuale mai reduse. Consumatorii nu sunt suficient de conștienți și de informați în legătură cu aplicabilitatea normelor armonizate de protecție a consumatorilor și cu căile de atac disponibile la nivel transfrontalier. În consecință, ei ezită să caute oferte online mai avantajoase în afara frontierelor.

8. Consumatorii sunt ținta fraudei cu origine transfrontalieră.

În UE, aproximativ 56 % dintre consumatorii intervievați au fost victime ale unei fraude sau ale unei escrocherii în ultimii doi ani²⁷. Anumite înșelătorii, de tipul celor care le solicită consumatorilor să plătească pentru a colecta un premiu, sunt forma cea mai raportată a înșelătoriilor cu origine geografică necunoscută (9 % dintre consumatori au fost victime ale unei astfel de escrocherii fără a fi în măsură să identifice originea comerciantului)²⁸. Această cifră sugerează că se impun îmbunătățirea și intensificarea cooperării administrative și penale în cadrul UE, pentru a ajuta autoritățile care asigură aplicarea legii să facă față provocărilor apărute în contextul economiei actuale, inclusiv în cazurile cu dimensiune transfrontalieră²⁹.

Furnizarea transfrontalieră de bunuri și servicii

9. Întreprinderile raportează proceduri împovărătoare din cauza diferențelor dintre sistemele și administrațiile fiscale.

Lipsa armonizării fiscale rămâne unul dintre principalele obstacole cu care se confruntă întreprinderile atunci când desfășoară activități transfrontaliere. Ar trebui depuse eforturi suplimentare pentru a reduce diferențele dintre sistemele fiscale și pentru a reexamina cerința de unanimitate din cadrul Consiliului. Conform Raportului anual privind IMM-urile europene 2017/2018³⁰, 63 % dintre IMM-uri consideră că „rezolvarea problemelor legate de impozitarea în străinătate este prea complicată” și menționează acest aspect ca fiind o barieră în calea exporturilor (și a stabilirii). Rapoartele recente ale organizațiilor de afaceri din Țările de Jos și din Finlanda³¹ evidențiază că respectarea normelor privind taxa pe valoarea adăugată (TVA) reprezintă pentru un respondent din cinci o barieră în calea întreprinderilor de pe piața unică. Această situație este confirmată de un raport al Comisiei, care constată că costurile de asigurare a conformității în materie de TVA cresc odată cu activitatea transfrontalieră³². Situația este similară pentru costurile de asigurare a conformității în ceea ce privește impozitarea veniturilor întreprinderilor³³. Ca și la nivel intern, provocarea este mai mare pentru IMM-uri decât pentru întreprinderile mari. Conform estimărilor unei anchete, costurile directe de asigurare a conformității fiscale reprezintă aproximativ 2 % din impozitele plătite

²⁷ Ancheta Comisiei privind atitudinea europenilor față de securitatea cibernetică - Eurobarometrul special 499 din 29 ianuarie 2020.

²⁸ Tabloul de bord al condițiilor pentru consumatori, ediția 2019, DG Justiție și Consumatori, p. 34.

²⁹ A se vedea cauza profundă nr. 3 de mai jos.

³⁰ Comisia Europeană, „Raportul anual privind IMM-urile europene 2017/2018”, 2018.

³¹ Ministerul Economiei și Agenția pentru exporturi din Țările de Jos, „Doing Business in Europe”, 2018 și Confederația Industriilor Finlandeze

³² <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0ed32649-fe8e-11e8-a96d-01aa75ed71a1>

³³ Pe baza evaluării impactului CCCTB din 2016 (https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/swd_2016_341_en.pdf)

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0ed32649-fe8e-11e8-a96d-01aa75ed71a1>

de întreprinderile mari, și aproximativ 30 % pentru IMM-uri³⁴. O altă anchetă³⁵ privind sarcina relativă a asigurării conformității fiscale atât pentru impozitele directe, cât și pentru cele indirecte în 19 state membre ale UE arată că IMM-urile cheltuiesc 2,5 % din cifra lor de afaceri pentru acoperirea costurilor de asigurare a conformității fiscale, în timp ce pentru întreprinderile mari aceste costuri reprezintă doar 0,7 % din cifra de afaceri³⁶.

Bariere post-vânzare

10. Întreprinderile raportează probleme legate de soluționarea litigiilor comerciale/civile și de colectarea plăților.

În ancheta realizată recent de camerele de comerț europene³⁷, „practicile contractuale/juridice diferite” se află pe locul al cincilea în clasamentul obstacolelor care afectează comerțul pe piața unică, fiind raportate de 66 % dintre respondenți. Conform unor date Eurostat recente³⁸, comercianții cu amănuntul care efectuează vânzări online au raportat că s-au confruntat cu mai multe dificultăți în vânzările online transfrontaliere decât în vânzările online în general (58 % față de 38 %). Din alte date recente ale Comisiei³⁹ reiese că peste 3 din 10 comercianți cu amănuntul care își vând produsele online consideră „costurile potențial mai mari de soluționare a litigiilor și a plângerilor transfrontaliere” (aproape 35 %) ca fiind obstacole în calea vânzărilor online către consumatori din alte țări ale UE. Lipsa informațiilor rămâne o problemă, aproape jumătate dintre comercianții cu amănuntul intervievați în cadrul ediției 2019 a Tabloului de bord privind condițiile pentru consumatori declarând că nu aveau cunoștință de existența unor entități de soluționare alternativă a litigiilor în propriile lor țări⁴⁰.

Demararea unei activități economice într-un alt stat membru

11. Întreprinderile raportează probleme în ceea ce privește înregistrarea activității comerciale într-un alt stat membru.

Cinci dintre cele nouă camere de comerț care au împărtășit Comisiei preocupările membrilor lor cu privire la comerțul transfrontalier au raportat probleme legate de înregistrarea activității comerciale în UE, evidențiind în special dificultățile întâmpinate în înregistrarea online a unei societăți. O anchetă recentă cu privire la desfășurarea de activități economice în UE realizată de autoritățile neerlandeze⁴¹ confirmă acest punct de vedere, 27 % dintre respondenți menționând aceeași problemă. La rândul lor, datele Comisiei par să susțină această percepție. Conform rezultatelor unei consultări publice din 2016 legate de pregătirea propunerii privind portalul digital unic, înregistrarea activității economice era considerată ca fiind una dintre cele

³⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/tax_survey.pdf

³⁵ KPMG-GFK (2018), *Study on tax compliance costs for SMEs*. Studiu comandat de Comisia Europeană, Licităția nr. EASME/COSME/2015/004.

³⁶ A se vedea cauza profundă nr. 1 de mai jos.

³⁷ Eurochambres, „*Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions*”, 2019

³⁸ Atitudinea comercianților cu amănuntul față de vânzările transfrontaliere și protecția consumatorilor (raport principal) - 2018

³⁹ Atitudinea comercianților cu amănuntul față de vânzările transfrontaliere și protecția consumatorilor (raport principal) - 2018

⁴⁰ Tabloul de bord al condițiilor pentru consumatori, ediția 2019, DG Justiție și Consumatori.

⁴¹ Ministerul Economiei și Agenția pentru exporturi din Țările de Jos, „*Doing Business in Europe*”, 2018

trei proceduri prioritare care ar trebui să fie disponibile online. În ceea ce privește înregistrarea societăților, consultarea publică desfășurată în vederea pregătirii propunerilor pentru pachetul UE privind dreptul societăților comerciale din 2018, deja adoptat, a reliefat un sprijin puternic din partea organizațiilor de întreprinderi (70 %) și a statelor membre (64 %) pentru introducerea de noi norme privind înregistrarea integrală online a societăților cu răspundere limitată și depunerea de informații privind societățile în registrele comerțului.

Dotarea cu personal

12. Întreprinderile semnalează probleme legate de deficitul de competențe și de decalajul dintre competențe și cererea pieței.

Deficitul de competențe afectează integrarea pieței unice, deoarece poate împiedica întreprinderile de succes dintr-un stat membru să se extindă și să se stabilească în alte părți în cadrul pieței unice, inclusiv dincolo de frontiere. Disponibilitatea personalului calificat sau a managerilor cu experiență este tot mai adesea identificată ca fiind cea mai importantă problemă cu care se confruntă IMM-urile în ultimii ani (26 % dintre IMM-uri în 2019). Mai precis, în 2018, 53 % dintre întreprinderile care au recrutat sau au încercat să recruteze specialiști din domeniul IT au semnalat dificultăți în ocuparea posturilor vacante, în comparație cu 41 % cu un an mai devreme. Totodată, procedurile costisitoare de recunoaștere a calificărilor profesionale în profesiile reglementate (de exemplu, inginerii în mai multe state membre) limitează mobilitatea lucrătorilor.

Barierile lingvistice

13. Multe dintre întreprinderile care au participat la anchetă consideră limba ca fiind o barieră.

În ancheta recentă realizată de camerele de comerț europene, 36 % dintre întreprinderi au menționat „barierele lingvistice”⁴². De asemenea, „lipsa competențelor lingvistice” a fost semnalată ca fiind o barieră de către 32 % dintre IMM-urile fără experiență în domeniul exporturilor și de 10 % dintre IMM-urile cu experiență în acest domeniu din cele mai mari cinci state membre⁴³.

Concluzie

Întreprinderile și consumatorii par să se confrunte cu diverse obstacole, printre care se numără barierele în materie de reglementare abordate în general de legislația UE, dar nu numai acestea. Există și alte obstacole care nu sunt neapărat de natură normativă sau administrativă, ci mai degrabă de natură practică, dar prezintă o importanță la fel de mare. În viața de zi cu zi, atunci când operează pe teritoriul UE, întreprinderile și consumatorii se confruntă deseori cu

⁴² Eurochambres, „Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions”, 2019

⁴³ Centrul de Studii Politice Europene „Hidden Treasures: Mapping Europe’s sources of competitive advantage in doing business”, 2019 (raportul Hidden Treasures)

mai multe constrângeri simultan. La final, utilizatorii cei mai afectați de această situație sunt IMM-urile și profesioniștii.

II. CAUZELE PROFUNDE ALE CELOR 13 BARIERE CEL MAI FRECVENT RAPORTATE ȘI DIRECȚIILE ACȚIUNILOR ULTERIOARE LA NIVELUL UE ȘI LA NIVEL NAȚIONAL

Au fost identificate cinci cauze profunde ale barierelor semnalate descrise mai sus. Unele se înscriu în sfera de competențe a UE, altele țin de responsabilitatea statelor membre, în timp ce o a treia categorie intră sub incidența ambelor. Alte cauze nu sunt sau sunt doar parțial legate de politicile publice și pot fi rezultatul unui comportament specific al consumatorilor sau al unor decizii comerciale ale întreprinderilor. Fiecare cauză profundă este relevantă pentru una sau pentru mai multe dintre cele 13 bariere cel mai frecvent semnalate de către întreprinderi și consumatori, prezentate în cadrul secțiunii I de mai sus, după cum se indică în tabelul de mai jos. Pentru fiecare cauză profundă, sunt prevăzute priorități pentru acțiunile corespunzătoare acestora, inclusiv inițiative existente și posibile inițiative viitoare.

Tabel: relevanța cauzelor profunde ale celor mai importante 13 bariere și obstacole raportate de întreprinderi și consumatori

	Cauze profunde											
	1. Opțiuni în materie de reglementare la nivelul UE și la nivel național					2. Transpunerea, implementarea și asigurarea respectării normelor UE			3. Capacitatea și practicile administrative			4. Mediul general al întreprinderilor și consumatorilor din statele membre
Obstacole și bariere semnalate în cadrul „parcursului întreprinderilor/consumatorilor”	Norme naționale restrictive și rolul limitat al legislației UE	Legislația UE permite o anumită flexibilitate în ceea ce privește armonizarea și/sau practicile statelor membre („suprareglementare”)	Cerințe justificate din motive de politică publică	Legislația complexă a UE	Transpunerea imperfectă a directivelor UE	Implementarea inadecvată a legislației UE	Asigurarea inadecvată a respectării normelor UE	Soluții insuficiente sau incompatibile în materie de e-guvernare la nivel național	Coordonare insuficientă între Comisie și administrațiile naționale și între administrațiile naționale	Personal insuficient sau expertiză insuficientă la nivel național, regional sau local		
1 Dificultăți în obținerea informațiilor (I, C)	x					x	x	x			x	
Proceduri administrative complexe în ceea ce privește vânzarea transfrontalieră de bunuri sau servicii (I)	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x
3 Acces inegal la achizițiile publice (I)	x			x			x	x		x		x

4	Ineficiențe legate de cerințele tehnice, standardele și alte norme suplimentare din anumite sectoare la nivel național (I).	x					x						
5	Aspecte legate de cerințele privind intrarea și exercitarea (I din sectorul serviciilor)	x			x	x	x	x	x	x	x		
6	Solicitări transfrontaliere de achiziții respinse sau redirecționate (I, C)		x		x								x
7	Nivel mai scăzut al încrederii în achizițiile transfrontaliere online (C)					x			x				
8	Ținte ale fraudei cu origine transfrontalieră (C)								x				x
9	Proceduri împovărătoare din cauza diferențelor dintre sistemele și administrațiile fiscale (I)	x						x	x	x	x		
10	Probleme legate de soluționarea litigiilor comerciale/civile și de colectarea plăților (I)	x						x		x	x		
11	Probleme în ceea ce privește înregistrarea activității comerciale într-un alt stat membru (I)	x		x		x		x	x	x	x		
12	Probleme legate de deficitul de competențe și de decalajul dintre competențe și cererea pieței (I)	x									x		x
13	Limba ca barieră (I, C)		x										x

Legendă: (I): întreprinderi, (C): consumatori

1. Opțiunile în materie de reglementare la nivelul UE și la nivel național

Norme naționale restrictive și rolul legislației UE

Întreprinderile care își desfășoară activitatea în cadrul pieței unice se confruntă adesea cu norme naționale restrictive. Aceasta poate fi o problemă îndeosebi în sectoarele în care statele membre adoptă abordări normative restrictive și adesea divergente, inclusiv în domeniile în care sunt prezente inovația și noile modele economice. Actuala Comisie a identificat mai multe domenii prioritare pentru noi inițiative legislative care ar trebui să remedieze unele dintre obstacolele semnalate în secțiunea I de mai sus și să faciliteze activitatea transfrontalieră a întreprinderilor și consumatorilor⁴⁴. Câteva inițiative majore se referă la tranziția verde și la transformarea digitală și sunt prevăzute în programul de lucru al Comisiei pentru 2020⁴⁵. Printre ele se numără dezvoltarea unei piețe unice pentru produse sustenabile, inteligență artificială, date și servicii digitale.

Normele naționale restrictive sunt deosebit de importante în domeniul serviciilor și includ, de exemplu, cerințe privind intrarea și exercitarea pentru anumite activități sau profesii, cum ar fi regimurile de autorizare, apartenența obligatorie la o cameră în mai multe domenii ale serviciilor profesionale, cerințe în materie de asigurare sau restricții privind structurile corporative. În cazul în care legislația UE prevede deja un cadru pentru evaluarea acestor restricții (Directiva privind serviciile, Directiva privind testele de proporționalitate etc.), în

⁴⁴ Revizuirea Directivei privind reducerea costurilor aferente tehnologiilor în bandă largă (a se vedea bariera nr. 2), armonizarea mai accentuată a tarifelor de terminare a apelurilor de voce în baza unui act delegat care urmează să fie adoptat (a se vedea bariera nr. 4), actul legislativ privind serviciile digitale (a se vedea bariera nr. 4).

⁴⁵ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Programul de lucru al Comisiei pentru 2020 - O Uniune mai ambițioasă, Bruxelles, 29.1.2020 COM(2020) 37 final

interesul unor rezultate mai rapide, Comisia își va concentra eforturile asupra unei mai bune implementări și asigurări a respectării normelor, în conformitate cu Planul de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică, prezentat astăzi.

Abordări normative divergente și restrictive există și în domenii în care UE nu are competențe legislative sau are competențe legislative limitate (securitate socială sau educație) și/sau pentru care tratatul prevede cerințe de unanimitate (impozitare). Aceasta nu înseamnă că inițiativele legislative nu sunt posibile, după cum s-a demonstrat recent în domeniul impozitării directe. UE a adoptat o directivă de îmbunătățire a soluționării litigiilor în materie de fiscalitate directă⁴⁶, mai precis în legătură cu recurgerea la arbitrajul obligatoriu. Totodată, Consiliul a adoptat recent propunerea Comisiei privind revizuirea normelor referitoare la scutirile de TVA pentru IMM-uri⁴⁷. Programul de lucru al Comisiei pentru 2020 include, de asemenea, un plan de acțiune pentru combaterea evaziunii fiscale și simplificarea impozitării.

Unanimitatea este necesară și pentru crearea formelor juridice europene ale societăților comerciale. Acest lucru nu exclude inițiativele UE, dar îngreunează în practică găsirea unui acord în această privință⁴⁸. Cu toate acestea, unele aspecte ale dreptului societăților comerciale sunt armonizate la nivelul UE. Este de menționat că Directiva din 2019 privind utilizarea instrumentelor și a procedurilor digitale va permite în curând antreprenorilor să înființeze noi întreprinderi sau sucursale în întregime online în toate statele membre și la nivel transfrontalier în întreaga UE și va obliga statele membre să furnizeze informații cu privire la cele mai importante cerințe în materie de drept al societăților comerciale online și gratuit. Aceste măsuri ar trebui să elimine câteva dintre barierele menționate mai sus și să ducă la economii importante de costuri și la câștiguri în materie de eficiență pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri. Aspectele legate de transpunere și de conformitate reprezintă o preocupare atât pentru Comisie, cât și pentru statele membre. Abordarea lor ar trebui, prin urmare, să se bazeze pe o cooperare aprofundată între acestea. Comunicarea privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică stabilește inițiative concrete în această privință.

În fine, rolul limitat al UE este, de asemenea, o consecință a necesității de a respecta principiile subsidiarității și proporționalității într-un anumit domeniu.

Legislația UE poate oferi flexibilitate în ceea ce privește nivelul armonizării și/sau al practicilor statelor membre („suprareglementare”)

Unele aspecte legate de piața unică sunt complet armonizate la nivelul UE. Legiuitorul UE a reglementat anumite aspecte în mod exhaustiv, prin găsirea unui echilibru între nevoia de deschidere a pieței și necesitatea de a urmări obiective de interes public. În ceea ce privește

⁴⁶ Directiva (UE) 2017/1852 a Consiliului din 10 octombrie 2017 privind mecanismele de soluționare a litigiilor fiscale în Uniunea Europeană (JO L 265, 14.10.2017, p. 1).

⁴⁷ A se vedea reforma TVA (bariera nr. 9)

⁴⁸ De exemplu, propunerea Comisiei din 2008 privind statutul societății private europene și propunerea din 2012 privind statutul fundației europene au fost ulterior retrase, deoarece nu s-au realizat progrese în cadrul negocierilor.

aceste aspecte, normele UE stabilesc atât un „prag” („nivel de referință”), cât și un „plafon”, așa încât nu mai rămâne loc pentru adăugarea de cerințe la nivel național⁴⁹.

În numeroase domenii (cum ar fi anumite aspecte ale protecției consumatorilor), unele chestiuni fac obiectul unei armonizări minime la nivelul UE, ceea ce lasă statelor membre posibilitatea de a stabili standarde peste nivelul de referință identificat. Acest lucru poate duce la norme parțial divergente în cadrul pieței unice, care pot crea dificultăți pentru actorii de pe piață (așa-numita „suprareglementare”). Normele divergente ar putea, de asemenea, să facă mai dificilă înțelegerea de către consumatori a temeiului juridic și a sferei de aplicare a protecției lor atunci când efectuează achiziții transfrontaliere.

În ceea ce privește chestiunile care nu sunt pe deplin armonizate la nivelul UE, statele membre dispun de o marjă pentru a stabili cerințe suplimentare la nivel național, atunci când ele sunt proporționale și justificate de interese publice legitime. Acest lucru se traduce însă deseori prin sarcini administrative sau normative suplimentare pentru întreprinderi, având un impact deosebit asupra IMM-urilor. Suprareglementarea constituie îndeosebi o problemă în sectorul serviciilor. Aceste cerințe au, de asemenea, un impact indirect asupra consumatorilor, în măsura în care aceștia pot fi privați de ofertele societăților străine și, în special, ale IMM-urilor inovatoare.

În chestiunile care intră în sfera de aplicare a dreptului UE, statele membre trebuie să respecte normele privind libera circulație prevăzute în tratat, în legislația secundară, în principiile generale ale dreptului UE (precum proporționalitatea și securitatea juridică) și în Carta drepturilor fundamentale a UE, pentru a asigura efectul deplin al liberei circulații a persoanelor, bunurilor, serviciilor și capitalurilor.

Comisia reamintește obligația statelor membre de a respecta legislația UE și le solicită să își intensifice eforturile de simplificare și să reducă sarcina administrativă inutilă⁵⁰. Cerințele naționale suplimentare trebuie să fie justificate de un motiv imperativ de interes public, să fie nediscriminatorii, proporționale, ușor de înțeles și conforme cu normele minime armonizate⁵¹. În plus, chiar și în cadrul normelor juridice, având în vedere obiectivul pieței unice, diferențele trebuie să fie minime. Comisia are, în temeiul tratatului, competența de a iniția proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și, astfel cum se menționează în „Comunicarea privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică”, este pregătită să acorde asistență statelor membre în vederea îmbunătățirii respectării legislației UE, urmărind obiectivul comun al unei piețe unice care funcționează bine.

⁴⁹ Pentru a stabili dacă armonizarea este sau nu este exhaustivă, situația trebuie evaluată nu numai în raport cu un anumit domeniu, ci și cu o chestiune specifică.

⁵⁰ Punctul 43 din Acordul interinstituțional privind o mai bună legislație din 13 aprilie 2016 stabilește că statele membre care transpun directive în legislația națională și aleg să adauge elemente care nu sunt în niciun fel legate de respectiva legislație a Uniunii ar trebui să identifice astfel de elemente suplimentare prin intermediul actului (actelor) de transpunere sau prin intermediul unor documente asociate.

⁵¹ A se vedea Comunicarea Comisiei din 19 iulie 2018 privind „Protecția investițiilor în interiorul UE”.

Cerințe justificate din motive de politică publică

O parte dintre preocupările raportate de utilizatori pot rezulta parțial în urma unor situații în care legislația UE urmărește alte obiective legitime de politică cu scopul de a asigura un echilibru între aceste obiective și libera circulație în cadrul pieței unice. Printre aceste obiective de politică se numără, de exemplu, protecția consumatorilor, protecția drepturilor lucrătorilor și protecția drepturilor sociale. În anumite cazuri, aceste obiective ar putea fi realizate mai bine și cu o fragmentare mai redusă a pieței unice printr-un cadru juridic comun la nivelul UE. De exemplu, Directiva privind detașarea lucrătorilor a vizat facilitarea liberei circulații a lucrătorilor, a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii, prin adoptarea unui set comun de norme la nivelul UE. În plus, este nevoie de o mai bună implementare a normelor UE existente de către statele membre, astfel încât întreprinderile să nu se lovească de norme și formalități naționale nejustificate sau disproportionale.

Legislația complexă a UE

Interacțiunea dintre diferite acte legislative, adesea la nivelul UE și la nivel național, precum și modificarea frecventă a legislației reprezintă o provocare. Acest lucru poate genera incertitudine juridică, precum și costuri de asigurare a conformității, afectând astfel în mod negativ mediul de afaceri și activitățile economice, cu un impact deosebit asupra IMM-urilor și a consumatorilor individuali. În plus, o economie cu o dimensiune mai „verde” și mai digitală necesită norme adaptate pentru produse la nivelul UE. De exemplu, în concordanță cu noul plan de acțiune pentru economia circulară, tranziția ecologică va impune ca legislația UE în materie de produse, luată în ansamblu, să ofere stimulentele adecvate pentru asigurarea sustenabilității și circularității. Consultarea în curs de desfășurare cu privire la posibilele adaptări ale normelor privind siguranța și răspunderea în contextul inteligenței artificiale, al roboticii și al internetului obiectelor nu poate epuiza problematica adusă în discuție de digitalizare, de exemplu în ceea ce privește standardizarea. În acest scop, Comisia va lua măsurile necesare pentru a se asigura că regimul juridic corespunde, într-o manieră coerentă, unei economii digitale mai circulare pentru produsele nealimentare, prin extinderea consultărilor existente atât cât este necesar.

La nivelul UE, normele privind o mai bună legiferare au scopul de a garanta că legislația UE aduce beneficii cetățenilor și întreprinderilor, că se bazează pe date concrete și pe o evaluare temeinică a impactului și că sarcinile impuse de reglementare care le revin persoanelor fizice și întreprinderilor sunt menținute la un nivel minim. O evaluare atentă a modificărilor semnificative ale propunerilor inițiale ale Comisiei ar contribui la reducerea la minimum a riscului de impact neintenționat asupra întreprinderilor și consumatorilor. În cadrul Programului privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT), Comisia examinează în mod sistematic legislația existentă pentru a identifica situațiile în care sarcinile impuse persoanelor fizice, întreprinderilor sau administrațiilor pot fi reduse și legislația simplificată, fără însă a diminua beneficiile asociate politicilor publice. În programul său de lucru pentru 2020, Comisia a identificat 44 de acte legislative care vor fi supuse acestui exercițiu.

În viitor, Comisia va aplica principiul numărului constant („one-in, one-out”), cu scopul de a se asigura că legislația UE oferă avantaje fără a impune sarcini inutile cetățenilor și

întreprinderilor. Un nou grup de experți⁵², Platforma „Pregătiți pentru viitor”, va oferi consultanță și sprijin Comisiei în eforturile sale de simplificare a legislației și de reducere a sarcinilor administrative pentru întreprinderi și persoane fizice.

Având în vedere că provocările în materie de reglementare afectează în mod deosebit IMM-urile, Comisia se angajează să ia în considerare efectul acestora asupra IMM-urilor în evaluările impactului pe care le elaborează⁵³. Testul IMM-urilor face deja parte din evaluarea periodică și va continua să fie aplicat pentru toate propunerile relevante ale Comisiei, inclusiv pentru cele legate de Pactul verde. „Strategia pentru IMM-uri pentru o Europă digitală și sustenabilă” propune, de asemenea, ca, pentru a garanta că noile acte legislative sunt adaptate acestor întreprinderi, noul reprezentant al UE pentru IMM-uri⁵⁴ să filtreze inițiativele UE în colaborare cu părțile interesate din rândul IMM-urilor, pentru a le evidenția pe cele care merită o atenție deosebită din perspectiva IMM-urilor. Această persoană va avea un rol specific în cadrul Platformei „Pregătiți pentru viitor”.

Totodată, Comunicarea privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică identifică legislația complexă a UE drept un domeniu în care cooperarea dintre Comisie și statele membre trebuie să fie în continuare consolidată pentru a preveni apariția unor probleme legate de neconformitate. Acțiunile propuse includ stimularea informării și a conștientizării, precum și îmbunătățirea accesului la informații privind normele și cerințele.

2. Transpunerea, implementarea și aplicarea legislației UE

Transpunerea imperfectă a directivelor UE

Netranspunerea completă, corectă și la timp a directivelor UE de către statele membre subminează buna funcționare a pieței unice prin creșterea fragmentării legislative. De asemenea, neaplicarea normelor care decurg din directivele UE și nerespectarea acestora în statele membre creează probleme pentru cetățeni (consumatori și întreprinderi) din cauza încălcării drepturilor lor, a insecurității juridice și a nerespectării egalității de șanse; în plus, se creează dezechilibre și ineficiență în cadrul pieței unice.

Implementarea neadecvată a dreptului Uniunii

Pe lângă transpunerea corectă a directivelor UE, statele membre sunt responsabile și de implementarea corectă a legislației UE. Câteva dintre cele 13 bariere cel mai frecvent semnalate identificate mai sus ar putea fi abordate printr-o mai bună implementare a legislației UE în vigoare.

⁵² Grupul va fi format din autorități naționale, regionale și locale ale statelor membre, membri ai Comitetului Regiunilor și ai Comitetului Economic și Social și din reprezentanți ai părților interesate externe.

⁵³ SWD (2017) 350. Orientări privind o mai bună legislație.

⁵⁴ Reprezentantul UE pentru IMM-uri asigură legătura dintre procesul de elaborare a politicilor privind IMM-urile la nivelul UE și reprezentanții naționali pentru IMM-uri/organismele naționale responsabile cu politicile privind IMM-urile. Această persoană prezidează rețeaua reprezentanților naționali pentru IMM-uri care, la rândul său, asigură colaborarea dintre comunitățile de afaceri naționale, autoritățile naționale și UE cu privire la politica în domeniul IMM-urilor.

De exemplu, în domeniul serviciilor, există încă un mare potențial în ceea ce privește o mai bună implementare a normelor existente (de exemplu, Directiva privind serviciile și Directiva privind calificările profesionale), în combinație cu o asigurare mai riguroasă a respectării acestor norme.

Apar, de asemenea, dificultăți în domenii care fac obiectul aplicării principiului recunoașterii reciproce. În domeniul mărfurilor nearmonizate, întreprinderile trebuie adesea să îndeplinească cerințe suplimentare impuse de statul membru în care doresc să exporte. Noul regulament privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru în temeiul pachetului de măsuri privind mărfurile, care devine aplicabil din aprilie 2020, va contribui la creșterea eficacității recunoașterii reciproce. În special, va crește transparența deciziilor luate de autoritățile competente ale statelor membre, iar întreprinderile vor putea obține informații cu privire la recunoașterea reciprocă și la normele tehnice naționale privind produsele nearmonizate în punctele de informare despre produse⁵⁵.

Aplicarea inadecvată a legislației UE

Statele membre sunt obligate să asigure respectarea normelor UE. În acest scop, ele trebuie să își intensifice eforturile, cu sprijinul Comisiei. În special, Comisia le reamintește obligația de a implementa măsurile legislative recente ale UE care le conferă autorităților statelor membre competențe suplimentare de asigurare a respectării legislației, cum ar fi Regulamentul privind supravegherea pieței⁵⁶, Directiva privind modernizarea și aplicarea mai eficientă a normelor UE în materie de protecție a consumatorilor și Regulamentul privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului (aceasta din urmă oferind consumatorilor o mai bună protecție și căi de atac în contexte transfrontaliere). O mai bună asigurare a respectării normelor ar trebui, de asemenea, să fie completată de cooperarea din partea cetățenilor. Acesta este scopul Directivei privind protecția avertizorilor (care trebuie să fie transpusă până în decembrie 2021)⁵⁷, un nou instrument de consolidare a capacității autorităților naționale și europene de aplicare a legii de a detecta, a combate și a preveni încălcările în principalele domenii ale pieței unice, cum ar fi achizițiile publice și protecția consumatorilor. În cele din urmă, așa cum se prevede în „Comunicarea privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică”, Comisia se angajează să colaboreze cu statele membre pentru a consolida modalitățile de lucru și a utiliza eficient toate instrumentele administrative disponibile pentru a îmbunătăți rapiditatea și eficacitatea gestionării presupuselor încălcări.

⁵⁵ Regulamentul (UE) 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 764/2008 (Text cu relevanță pentru SEE.)

⁵⁶ Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 765/2008 și (UE) nr. 305/2011 (Text cu relevanță pentru SEE.)

⁵⁷ Directiva (UE) 2019/1937 prevede un nivel ridicat de protecție împotriva represaliilor îndreptate către persoanele care raportează informații referitoare la încălcări ale dreptului Uniunii dobândite în contextul activităților lor profesionale. Această directivă consolidează capacitatea autorităților naționale și europene de aplicare a legii de a detecta, de a combate și de a preveni încălcările în principalele domenii ale pieței unice, cum ar fi achizițiile publice, serviciile financiare, combaterea spălării banilor, interesele financiare ale UE și protecția consumatorilor.

Comunicarea privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică stabilește mai multe inițiative noi pentru a răspunde provocărilor în materie de implementare și asigurare a respectării legislației UE descrise mai sus. Printre acestea se numără detectarea și investigarea mai eficiente a cazurilor de nerespectare (raționalizarea sistemelor informatice existente în cadrul pieței unice utilizate pentru a face schimb de informații cu privire la bunurile industriale și de consum ilegale și neconforme), precum și crearea unui Grup operativ pentru asigurarea respectării normelor privind piața unică (SMET) compus din statele membre și Comisie și înființarea unor autorități responsabile cu aplicarea legii cu competențe adecvate (rolul rețelei UE de coordonatori naționali în materie de asigurare a respectării legislației și al Autorității Europene a Muncii⁵⁸).

3. Capacitatea și practicile administrative

Soluții insuficiente sau incompatibile în materie de e-guvernare la nivel național

Dezvoltarea insuficientă a soluțiilor de e-guvernare poate împiedica dezvoltarea pieței unice. Aceasta constituie, în special, o problemă pentru accesul la informații privind normele și cerințele și este totodată o cauză profundă a dificultăților legate de formalitățile sau procedurile naționale de îndeplinire a cerințelor pentru vânzarea de bunuri sau servicii la nivel transfrontalier.

Atunci când se implementează soluții de e-guvernare, interoperabilitatea poate deveni o problemă dacă nu este abordată corespunzător. Strategia de implementare și planul de acțiune aferente cadrului de interoperabilitate⁵⁹, revizuite în 2017, oferă un număr mare de recomandări în sprijinul interoperabilității transfrontaliere și transsectoriale. O serie de programe încurajează utilizarea acestor soluții⁶⁰. Inițiative precum recunoașterea transfrontalieră a identificării electronice și a serviciilor de încredere [prevăzute în mai multe acte legislative ale UE, cum ar fi Regulamentul eIDAS (UE) nr. 910/2014]⁶¹ și principiul „doar o singură dată” [articolul 14 din Regulamentul (UE) 2018/1724 privind portalul digital unic] vin în sprijinul serviciilor publice digitale transfrontaliere. În noua strategie digitală, Comisia solicită consolidarea strategiei de interoperabilitate a administrațiilor UE⁶² și revizuirea Regulamentului eIDAS pentru a-i îmbunătăți eficacitatea, a extinde beneficiile acestuia la sectorul privat și a promova identitățile digitale de încredere pentru toți europenii.

⁵⁸ Regulamentul (UE) nr. 2019/1149 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de instituire a Autorității Europene a Muncii.

⁵⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Cadrul european de interoperabilitate – Strategie de implementare”, COM (2017)134.

⁶⁰ Mecanismul pentru interconectarea Europei și elementele constitutive și soluțiile de interoperabilitate ale infrastructurilor de servicii digitale din cadrul programului ISA².

⁶¹ În curs de revizuire, cu obiectivul de a spori eficacitatea în contexte comerciale.

⁶² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor COM(2020)67 final.

Începând cu 12 decembrie 2020, odată cu implementarea portalului digital unic⁶³, portalul „Europa ta” va oferi acces la informații complete privind funcționarea în cadrul pieței unice. De asemenea, acesta va direcționa utilizatorii către cel mai relevant serviciu de asistență. Portalul prevede, de asemenea, digitalizarea a 21 de proceduri administrative frecvent utilizate, accesibilitatea transfrontalieră completă a tuturor procedurilor online și implementarea unui sistem transfrontalier bazat pe principiul „doar o singură dată” până în decembrie 2023.

Sistemul de interconectare a registrelor comerțului (BRIS), disponibil din 2017, creează legături între registrele comerțului din statele membre și țările SEE și permite întreprinderilor și antreprenorilor să caute și să obțină gratuit informații cu privire la societățile cu răspundere limitată din UE într-un mediu multilingv și ușor de utilizat, prin intermediul portalului e-justiție⁶⁴.

Mai multe propuneri de abordare a acestor aspecte sunt incluse, de asemenea, în propunerea privind cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027. De exemplu, acțiunile din cadrul programului Europa digitală vor viza promovarea adoptării soluțiilor de e-guvernare și a interoperabilității. Pachetul privind mărfurile⁶⁵ extinde mandatul punctelor de informare despre produse din UE, astfel încât să le poată oferi întreprinderilor informații mai ample și mai prompte cu privire la normele care se aplică mărfurilor acestora.

Coordonare insuficientă între Comisie și administrațiile naționale și la nivelul administrațiilor naționale.

Această situație este un factor major care subminează asigurarea respectării legii, încrederea și concurența loială pe piața unică. Întreprinderile sau profesioniștii care doresc să își extindă în mod legal activitatea într-un alt stat membru ar beneficia de pe urma unei coordonări mai eficiente și mai eficace.

Această chestiune este deosebit de relevantă în domeniul supravegherii pieței produselor, unde opiniile divergente ale autorităților de supraveghere a pieței au fost identificate ca fiind un obstacol în calea activității transfrontaliere. Consolidarea coordonării prin intermediul unui mecanism eficient de cooperare în materie de asistență reciprocă pentru autoritățile competente de supraveghere a pieței va conduce la o piață unică mai sigură și la îmbunătățirea condițiilor de concurență pentru întreprinderi.

De asemenea, în domeniul serviciilor, cooperarea insuficientă sau ineficace dintre autoritățile naționale duce adesea la impunerea unor reglementări și proceduri restrictive pentru furnizorii de servicii. Din cauza schimbului limitat de informații dintre statele membre, deseori

⁶³ Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 octombrie 2018 privind înființarea unui portal digital unic (gateway) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Text cu relevanță pentru SEE.)

⁶⁴ https://e-justice.europa.eu/content_business_registers_at_european_level-105-en.do

⁶⁵ Regulamentul (UE) 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 764/2008 (Text cu relevanță pentru SEE.)
Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 765/2008 și (UE) nr. 305/2011 (Text cu relevanță pentru SEE).

procedurile naționale nu țin cont de cerințele pe care furnizorii de servicii le-au respectat deja în statul membru de origine. Acest lucru se întâmplă în pofda obligațiilor existente care le revin autorităților naționale de a aplica principiul recunoașterii reciproce, în temeiul tratatului și al legislației secundare (de exemplu, în temeiul Directivei privind serviciile). În consecință, pot apărea dublarea inutilă a controalelor și complicații pentru furnizorii de servicii care provin din alte state membre.

UE a creat instrumente de cooperare administrativă, cum ar fi instrumentul de informare privind piața internă, care permite transmiterea de informații între administrații cu privire la situații individuale, într-un mediu sigur. Instrumentul este în prezent aplicabil în 14 domenii diferite și este extins și îmbunătățit în mod constant. Statele membre ar trebui să îl utilizeze integral și în mod regulat.

Regulamentul privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului (2017/2394), în vigoare începând cu data de 17 ianuarie 2020, conferă autorităților naționale competențe sporite pentru aplicarea legii și prevede un cadru de cooperare între statele membre și cu Comisia⁶⁶.

Remediarea acestei cauze profunde în domenii în care nu există o cooperare specifică sau suficientă reprezintă un element important al Comunicării privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică. Se reamintește astfel importanța înființării Rețelei UE pentru conformitatea produselor, cu scopul de a consolida cooperarea dintre autoritățile de supraveghere a pieței în sectorul nealimentar armonizat⁶⁷.

Personal insuficient sau expertiză insuficientă la nivel național, regional sau local

Capacitatea administrativă insuficientă pentru implementarea normelor privind piața unică, inclusiv la nivel regional și local, nu permite valorificarea deplină a beneficiilor pieței unice, subminând încrederea publicului în piața unică și concurența loială între întreprinderi. Această cauză profundă este relevantă atunci când întreprinderile sau profesioniștii doresc să își extindă activitatea în țara lor de origine sau în alt stat membru (inclusiv în domeniul achizițiilor publice), după cum s-a menționat în mod repetat în recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european pentru o serie de state membre.

Comisia a creat un cadru amplu pentru a sprijini administrațiile statelor membre, inclusiv pentru îmbunătățirea capacității administrative. Comisia continuă, de asemenea, să sprijine profesionalizarea responsabililor cu achizițiile publice prin diferite programe, de exemplu formarea în domeniul politicilor favorabile IMM-urilor în cadrul organismelor centrale de achiziție.

Propunerea Comisiei privind un program pentru piața unică în temeiul cadrului financiar multianual 2021-2027 sugerează să se acorde prioritate consolidării capacităților

⁶⁶ Acest fapt ar trebui să contribuie la creșterea încrederii consumatorilor atunci când efectuează achiziții transfrontaliere (bariera nr. 7) sau să îmbunătățească protecția împotriva înșelătoriilor care își au originea în alte locații geografice.

⁶⁷ Ca urmare a noului regulament privind supravegherea pieței din 2019.

administrațiilor naționale și asociațiilor de consumatori, pentru a le sprijini în desfășurarea activităților de asigurare a respectării legii. În plus, în Comunicarea privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică sunt propuse noi acțiuni, printre care crearea unei rețele de cooperare între coordonatorii naționali însărcinați cu asigurarea respectării normelor în domeniul pieței unice sau intensificarea formării practicienilor din domeniul dreptului responsabili cu aplicarea legislației privind piața unică.

4. Mediul general al întreprinderilor și al consumatorilor în statele membre

Multe dintre obstacolele semnalate în prezenta comunicare sunt adesea menționate atât de consumatorii și întreprinderile de la nivel național, cât și de consumatorii și întreprinderile care desfășoară activități transfrontaliere. Cauzele lor nu au o componentă transfrontalieră specifică, fiind însă legate de mediul general al întreprinderilor și consumatorilor. Printre cauze se numără gestionarea autorizațiilor de construcție (de exemplu, în domeniul infrastructurii de telecomunicații), cerințele privind intrarea și exercitarea pentru anumite activități sau profesii, obținerea energiei electrice, soluționarea litigiilor comerciale în instanță și extrajudiciar și plata impozitelor. Analiza anchetei Băncii Mondiale, intitulată „Doing Business”⁶⁸, reflectă această realitate: statele membre pot avea performanțe solide în ceea ce privește dimensiunea „comerț transfrontalier”, dar pot înregistra rezultate slabe în privința altor obstacole care afectează desfășurarea activităților economice.

În 2019, recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european au vizat eliminarea celor mai problematice sarcini administrative și de reglementare, deficiențele din administrația publică și din mediul întreprinderilor, precum și lipsa unor cadre de reglementare previzibile în 16 state membre. Analiza semestrului european subliniază, de asemenea, necesitatea de a îmbunătăți calitatea guvernantei și a instituțiilor, precum și eficacitatea sistemelor judiciare și a administrațiilor publice. În mod similar, după cum s-a menționat anterior, Raportul Comisiei privind performanța pieței unice menționează o serie de indicatori de restricționare într-o serie de domenii de importanță economică, cum ar fi profesiile reglementate și serviciile cu amănuntul.

Comisia a introdus, de asemenea, instrumente pentru prevenirea adoptării unor norme naționale inutil de restrictive. Un exemplu recent este Directiva privind testele de proporționalitate, pe care statele membre trebuie să o transpună până la 30 iulie 2020. Directiva va solicita statelor membre să evalueze în prealabil proporționalitatea tuturor dispozițiilor legislative, de reglementare sau administrative noi sau de modificare a celor existente care impun restricții privind intrarea sau exercitarea profesiilor reglementate.

Politicile în materie de competențe joacă, la rândul lor, un rol în îmbunătățirea mediului întreprinderilor, atât în ceea ce privește corelarea competențelor cu cele căutate de întreprinderi, cât și în ceea ce privește îmbunătățirea informațiilor privind competențele și sporirea vizibilității și transparenței acestora la nivel transfrontalier. Viitoarea agendă

⁶⁸ Grupul Băncii Mondiale. *Doing Business* 2020

consolidată privind competențele pentru Europa va sugera o serie de acțiuni legate de aceste obiective. Totodată, viitorul Pact european privind migrația și azilul va preciza abordarea aleasă pentru gestionarea migrației legale, astfel încât UE să atragă mai bine competențele și talentele de care are nevoie piața forței de muncă din UE. Relansarea și încheierea rapidă a negocierilor referitoare la Directiva privind cartea albastră pentru a atrage lucrători cu înaltă calificare vor rămâne o prioritate.

Strategia pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală răspunde nevoii de îmbunătățire a mediilor naționale prin inițiative specifice. Printre acestea se numără cooperarea consolidată cu statele membre în ceea ce privește implementarea principiului „a gândi mai întâi la scară mică” și consolidarea rețelei reprezentanților pentru IMM-uri, precum și introducerea completă și eficientă a ghișeelor unice naționale pentru a acorda mai mult sprijin IMM-urilor care doresc să desfășoare activități transfrontaliere.

5. Cauze profunde care nu sunt legate de politicile publice

Cauzele profunde ale barierelor nu sunt întotdeauna legate direct de politicile publice, fie ele naționale sau europene. Piețele din diferite state membre sunt ancorate în contexte culturale mai extinse. Ca urmare a limbilor și preferințelor diferite ale consumatorilor din UE, activitățile transfrontaliere sunt mai complexe. Opțiunile comerciale ale entităților private sau aspectele logistice pot explica anumite dificultăți raportate de întreprinderi, cum ar fi în cazul respingerii oportunităților de afaceri sau al constrângerilor teritoriale în materie de aprovizionare impuse întreprinderilor de comerț cu amănuntul. În acest sens, rezultatele anchetei desfășurate de Comisie în sectorul comerțului electronic (10 mai 2017) arată că peste 11 % dintre comercianții cu amănuntul raportează că furnizorii lor impun restricții contractuale privind vânzările transfrontaliere.

Condițiile macroeconomice și microeconomice generale pot juca, de asemenea, un anumit rol. În plus, condițiile geografice și de infrastructură pot crea bariere în calea accesului pe piață, de exemplu din cauza creșterii timpilor și a distanțelor de transport sau din cauza barierelor naturale la intrare.

Faptul că aceste cauze profunde nu decurg direct din politici publice nu înseamnă că UE nu poate juca un rol în combaterea unora dintre ele. Acest lucru este valabil, printre altele, pentru barierele a căror cauză profundă este legată de opțiunile comerciale ale entităților private, întrucât acestea, atunci când nu sunt justificate de motive obiective, pot duce la o compartimentare artificială a pieței unice. Un exemplu recent de abordare a acestor probleme de către UE este Regulamentul privind geoblocarea⁶⁹. Normele în materie de concurență sunt un alt exemplu. În urma unei anchete sectoriale, Comisia s-a aplecat recent asupra unor acorduri anticoncurențiale ale anumitor societăți, care divizau piața unică⁷⁰.

⁶⁹ Scopul acestui regulament este să abordeze situațiile descrise la bariera nr. 6 de mai sus. Regulamentul (UE) 2018/302 a intrat în vigoare la 22 martie 2018 în toate statele membre ale UE și se aplică începând cu 3 decembrie 2018.

⁷⁰ Câteva exemple: practicile a patru producători de produse electronice de larg consum (Asus, Denon & Marantz, Philips și Pioneer), cărora Comisia le-a aplicat amenzi pentru impunerea prețurilor de revânzare pentru o serie de produse electronice de larg consum și (în cazul Pioneer) pentru restricțiile în ceea ce privește comerțul transfrontalier între statele membre ale UE, practicile companiei americane de

În ceea ce privește constrângerile teritoriale legate de aprovizionare, în plus față de cerința respectării depline a legislației în domeniul concurenței, în urma Comunicării din 2018 privind comerțul cu amănuntul⁷¹ Comisia a solicitat furnizorilor să își schimbe abordarea în mod voluntar. În plus, înainte de a lua în considerare următoarele etape posibile, Comisia analizează cât de larg răspândită este utilizarea constrângerilor teritoriale în materie de aprovizionare, ce produse sunt afectate, ce motive pot fi invocate de către furnizori pentru utilizarea lor, modul în care concurența dintre comercianții cu amănuntul ar putea afecta recurgerea la constrângerile teritoriale în materie de aprovizionare și care este impactul economic la diferite niveluri ale lanțului de aprovizionare și asupra consumatorilor. Pe baza rezultatelor, Comisia va lua în considerare necesitatea unor măsuri de politică suplimentare.

Programul Erasmus contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor lingvistice în rândul studenților. În mod similar, fondurile structurale și de investiții europene contribuie la îmbunătățirea infrastructurii și la reducerea blocajelor geografice din statele membre. Acestea vor fi completate de alte programe ale UE, în noul cadru financiar multianual fiind propusă o finanțare de 42,3 miliarde EUR pentru noul program privind Mecanismul pentru interconectarea Europei.

III. ACȚIUNI-CHEIE

Prezenta comunicare și noile inițiative politice adoptate astăzi stabilesc acțiuni prioritare care urmează să fie întreprinse în comun de către statele membre și Comisie.

În special, Comisia invită statele membre și Parlamentul European:

- să adopte rapid toate propunerile relevante pentru piața unică și guvernarea electronică care țin de cadrul financiar multianual și care vizează finanțarea de noi standarde, instrumente IT [cum ar fi Sistemul de informare al pieței interne (IMI)], servicii destinate cetățenilor și întreprinderilor (de exemplu, SOLVIT) sau campanii de sensibilizare, în special programul Europa digitală și programul privind piața unică;
- să adopte rapid propunerile legislative în curs care urmăresc să abordeze cauzele profunde ale barierelor identificate în prezenta comunicare, în special propunerile prioritare aflate în curs de examinare prevăzute în programul de lucru al Comisiei pentru 2020.

Totodată, Comisia face apel la statele membre:

- să își îndeplinească obligațiile juridice și să își asume responsabilitatea de a aborda cauzele profunde care intră în sfera lor de competență, cum ar fi reglementările și

confecții Guess, pe care Comisia a amendat-o pentru impunerea, printre altele, a unor restricții la vânzările transfrontaliere către consumatori (geoblocare contractuală) și a prețurilor la revânzare, precum și practicile a trei deținători de mărci și licențiatori de drepturi de comercializare a produselor de merchandising (Nike, Sanrio și NBC Universal), pe care Comisia i-a amendat pentru acordurile lor de licență și distribuție care restricționează vânzările transfrontaliere și online de produse de merchandising, cum ar fi pungile, jucăriile, accesoriile școlare și îmbrăcămintea, în special pentru copii.

⁷¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: „Un sector european al comerțului cu amănuntul adaptat la secolul XXI”, COM(2018)219 final.

procedurile greoaie, și să se asigure că impactul negativ al acestora asupra pieței unice, atât în prezent, cât și în viitor, este conform cu legislația UE și, în orice caz, limitat;

- să intensifice eforturile necesare pentru a se conforma legislației privind piața unică, înlăturând barierele existente și evitând crearea altora noi;
- să aloce resurse suficiente administrațiilor care sunt esențiale pentru implementarea pieței unice, cum ar fi autoritățile care coordonează portalul digital unic, autoritățile de supraveghere a pieței, autoritățile din domeniul concurenței și autoritățile responsabile de protecția consumatorilor, serviciile de asistență precum ghișeele unice, punctele de informare despre produse sau centrele SOLVIT;
- să asigure eficacitatea ghișeelor unice pentru a oferi în special IMM-urilor răspunsuri coordonate cu privire la normele și reglementările aplicabile pe care trebuie să le respecte pentru a-și desfășura activitatea în cadrul pieței unice (la nivel transfrontalier și național), precum și cu privire la oportunitățile/programele de investiții puse la dispoziție de UE.

În ceea ce o privește, Comisia:

- adoptă astăzi un Plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică⁷², cu scopul de a elimina obstacolele semnalate în prezenta comunicare a căror cauză profundă este aplicarea insuficientă a legislației UE. În acest context, va fi înființat un Grup operativ pentru asigurarea respectării normelor privind piața unică (SMET), alcătuit din statele membre și Comisie.
- va evalua necesitatea unor măsuri de reglementare suplimentare pentru eliminarea barierelor legate de alte cauze profunde care pot fi abordate la nivelul UE. Comisia va prezenta un raport privind rezultatele acestei analize anul viitor, pentru a putea lua în considerare impactul primului an de aplicare a planului de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică;
- va continua să colaboreze cu statele membre pentru a aborda cauzele profunde ale barierelor naționale, inclusiv în ceea ce privește prevenirea, de exemplu în temeiul Directivei privind transparența pieței unice⁷³ și al Directivei privind testele de proporționalitate. Semestrul european oferă un alt cadru relevant pentru monitorizarea și remedierea cauzelor profunde ale barierelor și obstacolelor identificate în prezenta comunicare;
- va consolida programul REFIT, inclusiv prin aplicarea principiului numărului constant („one-in, one-out”), cu implicarea deplină a părților interesate. Platforma „Pregătiți pentru viitor” va examina modalitățile de simplificare a legislației existente și de asigurare a capacității sale de a face față provocărilor viitoare; obiectivul este ca toate actele legislative viitoare, atât la nivel european, cât și la nivel național, să fie elaborate ținându-se cont de utilizatorul final, prin identificarea barierelor potențiale și

⁷² COM(2020)94 10.3.2020

⁷³ Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale. JO L 241, 17.9.2015, p. 1.

prin reducerea acestora la începutul procesului, de exemplu prin utilizarea instrumentelor digitale.

IV. CONCLUZIE

Prin prezenta comunicare și prin rapoartele care o însoțesc, Comisia adoptă o perspectivă diferită asupra funcționării pieței unice: cea a utilizatorilor săi. Din comunicare reiese că, în prezent, continuă să existe prea multe bariere care împiedică funcționarea pieței unice, motiv pentru care activitatea economică și demersurile consumatorilor sunt dificile. Avem nevoie de voință politică și de determinare, la fel ca în 1985, pentru a lucra cot la cot la nivelul UE și la nivelul statelor membre și pentru a înlătura barierele rămase, remediind cauzele lor profunde. Pachetul de inițiative adoptat astăzi - O nouă strategie industrială pentru Europa, O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală, Comunicarea privind un plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică și prezenta comunicare - oferă o bază pornind de la care ne putem relansa parteneriatul, cu scopul de a ne asigura că Europa este în măsură să genereze creștere, prosperitate și stabilitate pentru cetățenii și întreprinderile sale atât pe teritoriul său, cât și la nivel mondial.